

מאי טעמא. דבחד תליין פלהו. וכלהו מתברכאן בהאי ברכתא, בהני תלת קראי, פדאמרן. להם: לאתפללא בהאי ברכתא עלאיין ותתאיין.

תאנא, אמר רבי יוסי, יומא חד יתיבנא קמיה דרבי אלעזר בן רבי שמעון, שאילנא ליה, אמיןא, רבי מאי קא חמא דוד דקאמר (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע יי, אדם תינח, בהמה למה. אמר ליה יאות שאלת, פלא במנינא הוא, זכו אדם, לא זכו בהמה.

אמיןא, רבי, רזא דמלה קא בעינא. אמר ליה פלא אתמר, ותא חזי, קרא קדשא בריך הוא לישראל אדם, פגוונא דלעילא. וקרא להו בהמה, וכלא בחד קרא, דכתיב (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי וגו'. ואתן צאני צאן מרעיתי, הא בהמה. אדם אתם, הא אדם. וישראל אקרו אדם ובהמה, ובגין כך אדם ובהמה תושיע יי. ועוד רזא דמלה, זכו אדם פגוונא דלעילא. לא זכו, בהמה אקרו. וכלהו מתברכאן בשעתא חדא. אדם דלעילא. ובהמה דלתתא. ופל שפן דכלא אית בהו בישראל, הדא הוא דכתיב אדם ובהמה תושיע יי.

ותא חזי, לית ברכתא לתתא אשתכח, עד דישתכח לעילא. ומדאשתכח לעילא אוף לתתא אשתכח, וכלא הכי תליא לטב ולבייש. לטב, דכתיב (הושע ב) אענה את השמים והם יענו את הארץ. לבייש, דכתיב (ישעיה כד) יפקוד יי על צבא המרום במרום ועל מלכי האדמה על האדמה.

אמר רבי יהודה, בגין כך (האי תפארת פתח ביה) כתיב אמור להם סתם, לאתברכא עלאיין

נסתרים של מעלה. אמור - חשבון רמ"ח איברים שבאדם חסר אחד. מה הטעם? שבאחד כלם תלויים. וכלם מתברכים בברכה זו בשלשת הפסוקים הללו כמו שבארנו. להם - לכלל בברכה זו עליונים ותחתונים.

דמדנו, אמר רבי יוסי, יום אחד ישבתי לפני רבי אלעזר בן רבי שמעון ושאלתי אותו, אמרתי, רבי, מה ראה דוד שאמר (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע ה'? אדם מילא, בהמה למה? אמר לו, יפה שאלת, הפל הוא במנין. זכו - אדם. לא זכו - בהמה.

אמרתי, רבי, סוד הדבר אני רוצה. אמר לו, הכל נאמר, ובא ראה, הקדוש ברוך הוא קרא לישראל אדם, פדגמה שלמעלה, וקרא להם בהמה, והכל בפסוק אחד, שכתוב ואתן צאני צאן מרעיתי וגו'. (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי - הרי בהמה. אדם אתם - הרי אדם. וישראל נקראו אדם ובהמה, ומשום זה אדם ובהמה תושיע ה'. ועוד סוד הדבר, זכו - אדם פדגמה שלמעלה, לא זכו - נקראו בהמה, וכלם מתברכים בזמן אחד - אדם שלמעלה ובהמה שלמטה. וכל שפן שהכל יש בהם בישראל. זהו שכתוב אדם ובהמה תושיע ה'. ובא ראה, הברכה לא נמצאת למטה עד שתמצא למעלה, ומשנמצאה למעלה - גם למטה נמצאת, והכל תלוי כך לטוב ולרע. לטוב, שכתוב (הושע ב) אענה את השמים והם יענו את הארץ. לרע, שכתוב (ישעיה כד) יפקוד ה' על צבא המרום במרום ועל מלכי האדמה על האדמה.

אמר רבי יהודה, בגלל זה (התפארת הו' פתח ב) פתוח אמור להם, סתם, בתחלה, ואחר כך את בני ישראל

להתברך עליונים ותחתונים כלם כאחד, שכתוב פה תברכו